

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **N. B.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 5. 2020, č. j. OAM-1074/ZA-ZA11-K01-ZZC-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 7. 2020, č. j. 19 Az 33/2020 - 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 5. 2020, č. j. OAM-1074/ZA-ZA11-K01-ZZC-2019, podle § 46a odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců a podle § 46a odst. 5 zákona o azylu stanovil dobu zajištění do 27. 7. 2020 s možností následného prodloužení.

[2] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 9. 7. 2020, č. j. 19 Az 33/2020 - 22, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl.

[3] V odůvodnění rozsudku krajský soud konstatoval, že skutkové okolnosti posuzovaného případu vyplývající ze správního spisu obsahují dostatečný podklad pro závěr, že žalobce mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek. Doplnil, že žalobce nadužíval alkohol, pod jehož vlivem byl agresivní, byla u něj současně nalezena omamná látka a tlačný nůž. Žalobce navíc prokazatelně v jednom případě fyzicky napadl jiného obyvatele Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí (dále jen „pobytové středisko“), který musel být následně ošetřen. Krajský soud zdůraznil, že v jednom případě se žalobce dopustil porušení ubytovacího řádu pobytového

střediska v době nouzového stavu vyhlášeného dne 12. 3. 2020 v souvislosti s šířením nemoci COVID-19.

[4] Krajský soud následně odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, č. 2420/2011 Sb. NSS, podle něhož narušením veřejného pořádku může být jen takové jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Jednání žalobce podle krajského soudu vymezené podmínky naplnilo a dosahovalo takové intenzity, kdy bylo možné se důvodně domnívat, že bude představovat nebezpečí pro veřejný pořádek. Krajský soud zdůraznil, že předpokladem jednání v rozporu s veřejným pořádkem není pouze naplnění některé ze skutkových podstat trestných činů definovaných trestněprávními předpisy. Jednání žalobce současně podle krajského soudu nebylo pouze nepřijatelné, nežádoucí či nevhodné, nýbrž zjevně vybočovalo z rámce pravidel, jež dodržuje většinová společnost a jež jsou předpokladem jejího klidného a spořádaného soužití. Krajský soud uzavřel, že v zajištění žalobce nelze v posuzovaném případě spatřovat ani snahu o jeho potrestání.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V jejím doplnění, které bylo učiněno v měsíční lhůtě stanovené ve výzvě soudu, odkázal na důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel namítl, že ohledně jeho konfliktů s ostatními obyvateli pobytového střediska se jednalo pouze o běžnou opileckou bitku, která se řeší v přestupkovém řízení. Jeho jednání tak nezakládalo žádný důvod domnívat se, že by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek či bezpečnost státu. Žalovaný ani krajský soud tedy nevyhodnotili správně závažnost předchozího jednání stěžovatele, jež neodůvodňovalo jeho zajištění, které ostatně představuje až krajní prostředek.

[7] Stěžovatel následně namítl, že zajištění žadatele o mezinárodní ochranu je vážným a citelným zásahem do jeho základních práva na nedotknutelnost a osobní svobodu podle čl. 7 odst. 1 a čl. 8 Listiny základních práv a svobod. Dále odkázal na čl. 31 Úmluvy Organizace spojených národů o právním postavení uprchlíků z roku 1951, publikované pod č. 208/1993 Sb. (dále jen „Ženevská úmluva“), podle níž je hlavním měřítkem pro omezení osobní svobody cizince zejména nezbytnost takového opatření. Stěžovatel následně odkázal na Směrnici č. 4 Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky, o aplikovatelných kritériích a normách souvisejících se zajištěním žadatelů o azyl a o alternativách zajištění z roku 2012 (dále jen „směrnice č. 4“), jež stanoví tři účely odůvodňující zajištění žadatele o azyl, a to veřejný pořádek, veřejné zdraví a národní bezpečnost. Judikatura Soudního dvora Evropské unie současně stanovila test použití výhrady veřejného pořádku, který předpokládá kromě společenského nepořádku existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti.

[8] Podle stěžovatele však jeho jednání v pobytovém středisku nepředstavovalo dostatečně závažné ohrožení veřejného pořádku i přes skutečnost, že se jej dopustil v nouzovém stavu vyhlášeném dne 12. 3. 2020 z důvodu šíření nemoci COVID-19. Své chování následně označil za nepřijatelné a nespolečenské, nicméně nikoli natolik závažné v takovém rozsahu, aby bylo potřeba jej zajistit.

pokračování

[9] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[10] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s právními závěry krajského soudu a konstatoval, že stěžovatel za posledních pět měsíců opakovaně porušil ubytovací řád pobytového střediska, přestože byl při sociálních pohovorech poučen o povinnosti tento řád dodržovat. Žalovaný následně zopakoval relevantní skutkové okolnosti případu a uzavřel, že stěžovatel představuje aktuální a závažné ohrožení zájmu na ochraně života a zdraví lidí. S ohledem na tyto skutečnosti žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Stěžovatel odkázal na důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., v ní však nesouhlasil se způsobem posouzení otázky oprávněnosti jeho zajištění krajským soudem, neboť podle jeho názoru svým jednáním nepředstavoval nebezpečí pro veřejný pořádek ve smyslu § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Stěžovatel tedy ve skutečnosti podal kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*

[12] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že na projednávaný případ nedopadá právní úprava obsažená v § 104a s. ř. s. Již v rozsudku ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 Azs 19/2013 - 38, č. 2971/2014 Sb. NSS, totiž zdůraznil, že *„zkoumání přijatelnosti kasační stížnosti je na místě pouze u věcí, jejichž meritem je posouzení otázky udělení nebo neudělení některé z forem mezinárodní ochrany včetně posouzení, zda správní řízení ve věci této otázky bylo vedeno v souladu se zákonem. [...] Proto, jako je tomu v dané věci, není důvodu se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti v případě, je-li meritem otázka setrvání cizince v přijímacím středisku, pokud se tento domáhá udělení mezinárodní ochrany, včetně případného přezkumu rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví“.* V přezkoumávané věci se jedná o povinnost stěžovatele setrvat v zařízení pro zajištění cizinců, a nikoliv o udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany. Proto nebylo třeba zabývat se přijatelností kasační stížnosti (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2014 č. j. 2 Azs 10/2013 - 62, nebo usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2015, č. j. 9 Azs 66/2014 - 69, č. 3181/2015 Sb. NSS).

[13] Ze správních spisů je zřejmé, že stěžovatel podal dne 30. 11. 2019 žádost o mezinárodní ochranu. Z úředních záznamů Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra vyplývá, že v pokoji stěžovatele byly dne 31. 1. 2020 nalezeny nedopité lahve od alkoholu, k nimž se stěžovatel odmítl přihlásit. Dne 13. 2. 2020 bylo u stěžovatele Policíí České republiky nalezeno 8 g marihuany, za což mu byla uložena pokuta ve výši 2.000 Kč. Dne 14. 3. 2020 mezi stěžovatelem a dalším obyvatelem pobytového střediska proběhla potyčka, přičemž stěžovateli bylo naměřeno dechovou zkouškou 1,6 promile alkoholu. Následně dne 12. 5. 2020 byl u stěžovatele nalezen a zajištěn tlačný nůž. Konečně dne 16. 5. 2020 mezi stěžovatelem a jiným obyvatelem pobytového střediska proběhl fyzický konflikt, kdy stěžovatel nejprve u dveří do pokoje se jmenovaným rozmlouval a následně jej vtláčil do pokoje a udeřil pěstí do obličeje, přičemž po tomto incidentu musel být jmenovaný ošetřen. Stěžovatel se poté podrobil orientační dechové zkoušce s výsledkem 1,25 promile alkoholu.

[14] Podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu žalovaný *může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí*

pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Podle odst. 5 téhož ustanovení žalovaný v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 120 dnů.

[15] Ačkoliv došlo v mezidobí k několika novelizacím § 46a zákona o azylu, v samotném důvodu spočívajícím v tom, že by cizinec mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek, ke změně nedošlo. Na posuzovanou věc je tak plně použitelná dřívější judikatura, která se interpretací citovaného ustanovení podrobně zabývala. V rozsudku ze dne 17. 9. 2013, č. j. 5 Azs 13/2013 - 30, č. 2950/2014 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud například poznamenal, že „*Soudní dvůr již dříve vymezil obecné meze použití výhrady veřejného pořádku v právních řádech členských států za situace, kdy dochází k omezení práv vyplývajících z unijního práva. Stanovil obecný test použití výhrady veřejného pořádku, který předpokládá kromě společenského nepořádku, který představují všechna porušení práva, existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti; tedy 1) nestačí pouhé porušení práva, ale 2) musí existovat skutečná a dostatečně závažná hrozba 3) dotýkající se základního zájmu společnosti (srov. rozsudek ve věci Bouchereau, bod 35, rozsudek ze dne 19. 1. 1999, Calfa, C-348/96, Recueil, s. I-11, bod 21, rozsudek ze dne 29. 4. 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01, Recueil, s. I-5257, bod 66, rozsudek ze dne 10. 3. 2005 ve věci Komise proti Španělsku, C-503/03, Sb. rozh., s. I-1097, bod 46, rozsudek ze dne 7. 6. 2007, Komise proti Nizozemí, C-50/06, Sb. rozh., s. I-4383, bod 43, rozsudek ve věci Jipa, bod 25).*“ Dále pak v tomto judikátu v návaznosti na závěry rozšířeného senátu vyslovené v rozsudku ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, č. 2420/2011 Sb. NSS, doplnil, že „*za nebezpečí pro veřejný pořádek ve smyslu § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu je třeba považovat pouze hrozbu takového jednání, které bude představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, přičemž je nutno zohlednit individuální okolnosti života cizince a přihlídnout k jeho celkové životní situaci.*“

[16] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že výše popsaná jednání stěžovatele lze považovat za dostatečně intenzivní zásah do veřejného pořádku, aby bylo možné se důvodně domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro veřejný pořádek podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Nebezpečí už pro něj dokonce představuje a představoval, protože pod vlivem alkoholu ohrožoval na zdraví další žadatele o azyl. Jedním ze základních a nejdůležitějších zájmů společnosti je přitom zájem na ochraně života a zdraví lidí, což vyplývá z hodnotového nastavení společnosti, ale také z následků porušení tohoto chráněného zájmu. Důsledky zásahu do života a zdraví lidí mohou být fatální a mnohdy nenapravitelné. Závažnost ohrožení těchto zájmů je tedy vysoká. Při ohrožení života a zdraví není navíc zpravidla čas čekat a pozorovat, jak se situace, resp. stěžovatelovo jednání, vyvine, jelikož v sázce je příliš mnoho. I to se nutně promítá do hodnocení, zda stěžovatel svým jednáním může být hrozbou pro chráněné zájmy, resp. veřejný pořádek, jehož nezbytnou součástí je ochrana společensky důležitých zájmů. Krajský soud tedy posoudil tuto otázku správně. Stěžovatelovo protiprávní jednání totiž představovalo skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení zájmu na ochraně života a zdraví lidí ve společnosti (srov. též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2020, č. j. 10 Azs 299/2019 - 27).

[17] Stěžovatel dále odkázal na čl. 31 Ženevské úmluvy a směrnicí č. 4. V čl. 31 Ženevské úmluvy se smluvní státy zavázaly, že „*nebudou na pohyb takových uprchlíků uplatňovat jiná omezení, než jaká jsou nezbytná, a taková omezení budou uplatněna pouze do té doby, než jejich postavení v zemi bude upraveno, nebo než obdrží povolení vstupu do jiné země*“. Hlavním měřítkem pro opatření omezující pohyb uprchlíka (resp. žadatele o přiznání statusu uprchlíka) je tedy podle Ženevské úmluvy jeho nezbytnost. Podle směrnice č. 4 přicházejí ve vztahu k žadatelům o azyl v úvahu tři účely, které v individuálních případech odůvodňují zajištění a jež jsou v souladu s mezinárodním právem. Těmito důvody jsou veřejný pořádek, veřejné zdraví a národní bezpečnost.

pokračování

[18] V posuzovaném případě je však vzhledem k výše uvedenému zřejmé, že rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele v zařízení proti zajištění cizinců výše uvedené podmínky splňuje. Jak již totiž Nejvyšší správní soud uvedl výše, jednání stěžovatele představovalo aktuální a dostatečně závažné ohrožení zájmu na ochraně života a zdraví ostatních obyvatel pobytového střediska, jež byli již v minulosti jednáním stěžovatele ohroženi, tedy i zájmu na ochraně veřejného pořádku jako takového. Nejvyšší správní soud přitom odmítá tvrzení stěžovatele, že jeho jednání bylo pouze nesociální, nespolečenské a nepřijatelné či že se pouze stal účastníkem opilecké bitky. Ohrozil-li totiž stěžovatel opakovaně zdraví a život ostatních obyvatel pobytového střediska, není zcela na místě takové jednání zlehčovat na úroveň pouhé společenské nepřístojnosti.

[19] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud posoudil příslušnou právní otázku správně, a důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak nebyl naplněn.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému v něm nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. ledna 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu